

ALDUNAI LAPOK

közlöny BÁCSKA számára.

Szerkesztő-hivatal:
Báránycsa, 484 sz., havá minden a lapot érdeklő
küldemények bérmentve intézendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ár: helybe vagy vidékre egy évre 4 forint,
félévre 2 fr., negyed évre 1 fr. oszt. ért.

Hirdetmények beiktatási díja:
Egy háromhasznos sor helye 6 kr.; ismételve
3 kr.; bélyegdíj 36 krajcár.

GAZDÁSZAT, IPAR, KERESKEDELEM.

Árkelet a bécsi börzén augusztus 17-kén.

Nemzeti kölesön	78.30	Tízsz vaspálya 1000 pft.	185.52	Hitelintézeti sorsj. 100 oft.	106.50	Budai sorsjegy 40 oft.	37.25
5% metalliques	68.80	Allam-vaspálya 200 pft.	249.50	Duna-gőzh.-társ. „ 100 oft.	98.50	Windischgrätz „ 20 pft.	24.—
5% magy. földt. kötv.	71.75	Nyugoti-pálya 200 pft.	191.25	Hg. Eszterházy „ 40 pft.	81.—	Gr. Keglevich „ 10 pft.	14.25
5% erdélyi „ „	69.—	Tiszai-pálya 200 pft.	126.—	Hg. Salm „ 40 pft.	37.50	Augsburg váltó	111.25
5% bán. horv. és szláv	69.75	Duna-gőzh.-társ. 500 pft.	416.—	Hg. Pálffy „ 40 pft.	39.—	London „	130.10
Bankrészvény	759.—	Triesti Lloyd-társ. 500 pft.	170.—	Hg. Clary „ 40 pft.	36.50	Arany „	6.25
Hitelintézet	181.—	Budapesti lánchíd 500 pft.	385.—	Gr. St. Genois „ 40 pft.	36.0	Ezüst 100 forintért	129.75

Időjárás és gazdasági észleletek.

BAJA vidéke, Rígica aug. 13.

A mi után mindnyájan annyit sopánkodtunk, hogy t. i. szünnék meg valahára a 7—8 hét óta kevés nap kivételével tartó folytonos esőzés, könyörül-vén rajtunk az ég, megtörtént; e hó elejétől fogva fejünkre tüzelvén a nap, száraz meleg, éjjelenként azonban többnyire hives időnk van, s még is az úgynevezett kutyánapok rekkendő forróságában nem tikkad el a mindenféle időjárás által megedzett földműves, sőt inkább kettőztetett iparral, mit elmulasztott, helyrehozni igyekszik; porfelleg burkolja vidékünket mindenfelé s útainkon nap keltétől fogva késő estig a határ minden részében nem látunk egyebet, mint hosszú vonalát a kocsiútnak, melyek részint üresen a gabnaföldekre, részint onnan megterhelten fáradhatlan szorgalmú méh gyanánt hazafelé iparkodnak; ha helységünkben azonban látjuk az egymáshoz közel épült, többnyire nád födelű házak szűk udvarában a sűrűn álló gabnás asztagokat, ámbár még eddig nagyobb égéstől megkíméltünk, azon aggodalmat, hogy ez tán még is megtörténhetnék, el nem titkolhatjuk, s véleményünk szerint azt tartjuk, hogy célszerűbb lenne, a helységen kívül 9 vagy 10 telek után kiosztandó közös szűrés kertekbe a szemes gabnát asztagokba rakni, s elnyomtatni; így legalább tűz által történhető szerencsétlenség alkalmával annak súlya valószínűleg csak egy helyre lenne szorítkozva; a jelenlegi meg-rögött rosz szokás mellett azonban méltán attól félhetünk, hogy majd egyszer a véletlen esetből eredt, vagy gonosz akarathól támadt tűz, ha az valami nagyobb szél által is elősegítették, nem csak lakházainkat s egyéb épületünket, de összes élelmi takarmányunkat is fölemészteni fogja. A gabnafizetéséről, minthogy a nyomtatás még nem általános, kimerítő tudósítást nem adhatunk; annyit mondhatunk, hogy az e hó elejétől beállt, s mindenféle munkára kedvező időjárás soknak baján, kinek kenyerre kifogyott, s nem nyomtathatott, nagyot segített; mert többeknél ez előtt volt mostoha időjárásunk következtében a szükség már valóban tetőpontját érte, levén nap, midőn 3—4 ház népe is egy kenyéren élődött. A buzára nézve előre is megjegy-zhetjük, hogy az könnyű, részint fakó vagy törpe szemű, s nem oly acélos, mint kellene lennie; — tenge-rit sokat várunk; — a burgonyatermés alig lesz ki-csélítő, s alkalmasint a sok esőt megsínli, már is a földben rohadásnak indulván; — a kendernek terme-lesé nálunk nem annyira kereskedelmi, mint házi szük-ségre fordítandó cik, ez idén a sok eső által megse-repedvén a föld, kinyúváse rendkívül nagy veszöd-séggel jár; használhatását tekintve a tavainál jobbnak tartják. Gyümölcsből a kajszit ez idén meg sem iz-leltük; körte majdnem semmi; alma jócskán; szilva helyenként igen sok; szőlőinkben bő szüretet várunk; ismeretes jó dinnyénk minőségének az esőzés igen ár-tott; a pesti dinnyekiállításra s versenyzésre némely címeres példányt felküldeni még is szeretnénk, csak a dinnyéket bíráló jury által az erre kitűzött ünne-pélynek napját bizonyosan tudnók. A gyümölcsről szólván, megjegyzendő, hogy közeliben e részben na-gyobbszerű lopás történvén, ez alkalommal a tolvajok-at üldöző esősz ezek által fején majdnem halálosan megsebesített, járásbeli főnökünk t. Trifunác Pál úr rögtön érleves intézkedése folytán azonban a cin-kosok kinyomoztatván, alkalmasint szigorú, de igazsá-gos büntetés fogja őket érni, s méltán, mert helységünkben a gyümölcslopást vitészségnek s némileg de-rék tettek, de bűnök éppen nem tartják, mit igazol-ni látszik azon szomorú tény, hogy a tolvajok gonosz kedvök megakadályozóját még agyonütni is képesek. — Napi eseményeink közt említést érdemel, hogy f. hó 10-én azon hír terjedvén el, miszerint Párisból valaki érkezett, mindennapias nyugalmunk kissé felzavartott a különféle kérdések által, ki lehet az, ki a fényes vi-lág fővárosából egyszerű falusi magányunkba velődött? míg végre a talány felvilágosult, levén a vendég hely-beli derék jegyzőnknek érdekes nővére Sz. A. Janka

asszonyosság. A mintegy 10 nap előtt sóstónkon úri tulajdonosa által saját használatára felállított fürdőház, melynek belsejében tükröfürdő is van, okszerű elren-dezésénél fogva a kényelem minden igényeinek megfe-lel, s tekintve a víznek már sokak által tapasztalt jó hatását, reményljük, hogy jövő idényben a közönség számára nyitni tervezett fürdőház oly vállalat leend, mely azokra, kik fürdéskor némi kényelmet igényelnek, célszerűnek fog elismertetni, s ugyanazért még a kör-nyékeliek, de különösen a minden jót és hasznost ezek előmozdításáért felkarolni szokott bajaiaknak is pártfogásában részesülni fog, előre biztosítván őket, hogy a tán csak némi szórakozás kedvéért tett kirán-dulás alkalmával a jótékony fürdés élvezete mellett minden egyéb bajuktól is menekülni fognak.
Kovács Nep. János.

A baromfiak betegségeiről.

Cs uklóadás vagy gözsiggyulladás. Ezen betegségnek házi szárnyasaink valamennyie, de a fá-cányok és foglyok is annyira alávetvők és oly mérv-ben, hogy gyakran csaknem az egész majorság eldög-lik. A folyó orrlukak, a könyező szemek, elválto-zott hang, étvágy, hiány és leverettség hurutos álla-potot gyanítat. Ezen betegségben eldögölt állatok gégéje felhasítatván, látható, hogy az telve van szánu-talan apró gennyes nyálkával fészkelt mintegy fél hü-velyk hosszú férgelkkel, az úgynevezett Syngamus tra-chealis — ez egy hosszabb és egy rövidebb szorosan összeragadt két testből áll, a hosszabb nő, a rövidebb hím, ámbár mindenk külön tökéletesen kifejődött ál-lat, de minthogy állandóan összeragadva vannak, csak egynek tekinthetők; — hogy ezen élősdiek oka, vagy következménye-e a kórnak, még eddig nincs meg-határozva, ugy azt sem lehet tudni, hogyan kerülnek a gégébe, — annyi bizonyos, hogy azok eltávolításával megszűnik a betegség; erre nézve több gyógyszer pró-bálatott, nevezetesen egyes állattal sikerült azon el-járás, hogy forró dohány főzet párát, mások dohány-füstöt szívattak be a beteg állattal, vagy torkát tele-tölték burnóttal, — sikerült egy csipet tiszta köny-hasó betömése is, — de ez mind fáradságos, minthogy egyenkint kell elbánni velők, — mindenek közt eddig legcélszerűbb, és lehet mondani csalhatatlannak talá-latott a terpetin használata, következőn: árpa, rozs, vagy zab megnedvesített terpetin olajjal, az ily ele-ségből a beteg szárnyasnak naponkint, húsz darabra egy marokkal adatik, lenyolván ezt az állatok, a terpetin leolvad és az élősdie férget előli, melyeket a beteg ál-lat kivétlen szemlátomást üdül. A nedves, nem elég-gő szellőzhető lak, rosz esőség vagy ha oly helyre zá-ratnak, mely éveken át nem tisztítatik, a száraz ho-mok vagy hamu alom ugy a növény esőség hiánya okozza ugy ezen, mint más betegségeket is; — ezen kór járvány ragadós és gyakran nagy pusztítást tesz a szárnyasok között, szükséges tehát, hogy a mint azt csak egy darabon is észrevesszük, nyomban száraz, meleg helyre külön reszkesztessék, így kéznél tartva, az orvoslás könnyen történhetik, és a kór tovább ter-jedése is gátoltatik.

Tüdőgyulladás nem ritka betegség a ba-romfinál. Rövid, gyakran hörgő lélekzet, tompa élet-telenség, üres tekintet, lomhaság mutatják a betegsé-get, melynek majdnem elkerülhetetlen halál a vége. A beteg ember eltudja paranzsolni baját; — sőt a há-zi négy lábú állatok is néma jelentéssel tudják értés-sünkre adni, hogy szenvednek; de a szegény szárnyas nem bír közlési tehetséggel, ő szenved és elhal mielőtt gyanítanók baját. Orvoslása még eddig nincs tudva, de ki is tartana tenyésztésre oly állatot, mely ezen bajban szenved.
K. G.

Fölhívás a csongrádmegyei gazdasági egylet tagjaihoz.

Az egylet folyó hó 10-én tartott közgyűlésének a jegyzőkönyvébe 21. szám alatt iktatott határozatánál fogva fölszólítom az egyesület minden tagját, hogy el-

ső apostoli királyunk ünnepén az istenitiszteleben testületileg résztveendők, a szegedi kaszinó helyiségei-ben f. hó 20-án reggeli 9 órakor megjelenni szives-kedjenek.

Szegeden, nyárutó 15-én 1860.

Béreczy Antal, egyl. alelnök.

Piacok.

BAJA, aug. 18. E hét folytán több ezer mérő buza adatott el 4.3—4.12 o. é. nemkülönbén néhány száz mérő rozs 2.45—2.55. A mai hetivásáron nagy, gabnakészlet fordult meg, az árok azonban meglehetősen alantak voltak. Terményárak a következők: Buza 3.80—4.7; kétszeres 2.50—2.62; rozs 2.41—2.53; zab 1.4—1.12; árpa 1.30—1.40; kukorica 2.18—2.29.

PEST, aug. 16. A buzát illetőleg ma semmi említésre-méltó forgalom nem történt. A kik régi és szebb gabnakészlettel bírnak, bizonyos tartózkodást tanúsítottak, várván magasabb árakra; s remélik, hogy ez annál inkább be fog következni, minthogy az új bu-za gyakori panaszokra ad alkalmat, a malomba t. i. többé vagy kevésbé nedvesen jöven, érezhető súly-vesztességet szenved. A régi rozs kerestetett; a tu-lajdonosok magas követeléseinek következtében azon-ban semmi nevezeteseb üzlet nem történt.

SZEGED, nyárutó 14-én. Utolsó jelentésünk óta a gabnaüzletben semmi változás nem történt. Naponkint jönnek vidéki gabnakereskedők városunkba, hogy vásárlásaikat megtegyék, de még mindig hiány van kész áruban; mert a gazda még most azon van, hogy learatott gabnáját asztagokba rakja, a nyomta-tást és cséplést pedig csak most kezd. Ez oka, hogy nagyobb mennyiségek még mindig nem kaphatók s a gabnaüzlet ezáltal elkészt. Ma keveset hoztak a he-tivásárra, mi végett az árak kissé emelkedtek. Tava-liróztot még mindig keresnek és 2 frt 30 krajával mé-rőjét szivesen megveszik.

Üzleti terményárak: Tisztabuza legjobb 3 frt 99 kr. Közép 3 frt 88 kr. Kétszeres legjobb 3 frt 36 kr. Közép 3 frt 25 kr. Rozs legjobb 2 frt 20 kr. Közép 2 frt 10 kr. Árpa legjobb 1 frt 47 kr. Kö-zép 1 frt 36 kr. Zab legjobb 1 frt 26 kr. Közép 1 frt 15 kr. Törökbuza 2 frt 10 kr. Paszuly 2 frt. Paprika mázsája 12—20 frt. Sz. H.

Vegyesek.

A magyar kertészársulat f. hó 26-án dinnyekiállítás rendez, a mely a kiállított tárgyak meg-bírálásával s magyaros szellemű esti mulatsággal lesz összekötve.

A miskolc-kassai vasutvonal aug. 14-én nyitattott meg.

Horváth Horti Ferenc ur, oly készület talált fel, melynek segítségével a gőzkocsit legnagyobb sebességében egyszerre megállíthatni. E találmányára Horti ur kizárólagos szabadalmat kért és nyert.

Uj alapszabályainak s egy új ügyrendnek jóvá-hagyása mellett, részére az azokban foglalt kivételek a polgári köztörvények alól és a bélyeg és más köz-vetlen illetékek alól fölszabadítás, felsőbb helyen hely-ben hagyást nyert.

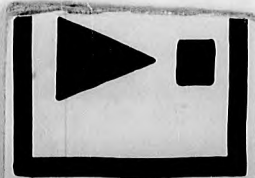
Egy berlini tudós arról elmélkedik, mikén-lehetne, a távirdák villanyát a szántóföldek terméket nyitására fordítani?

Vizállás.

Pest, aug. 16. 11' 4" 2 fölül.
Szeged, aug. 14. 16' 1" 0''.

Sorshuzás.

Budán aug. 4-én. 27, 31, 42, 8, 36.
Az új számok aug. 18-ról várandók.
A jövő utolsó tétel aug. 24-ki regg. 9 ór. záratik be.
Bécsben aug. 11-én. 51, 10, 60, 26, 73.

A kalocsai Miasszonyunkról nevezett iskolánék nőnevelőjének alapszabályai s a növendékek fölvételének föltételei.

Az intézet célja és minősége.

Folyó évi 1-jén fog megnyitni Kalocsán a Miasszonyunkról (de Nôtre-Dame) nevezett iskolánék társulata által Istenben helyezett bizalommal egy leánynevelő és tanintézet a főtisztelendő kalocsai érsek úr ő nagyméltóságától e célra állított épületben melynek emelete az intézeti növendékek nevelése-, tanítása- s táplálására, földszinti része pedig a külső (városi) leánykáknak négy osztályban adandó tanítására van felszerelve; kiknek számára az istentisztelet az épülethez mellékelte templomban fog tartatni.

A nevelő-intézet feladata leendő a növendék leánykák az otthoni és családi erényekre képezni, melyek által Isten előtt kedvesek-, családjaiknak hasznosak- és hasonlóik előtt követésreméltökké legyenek. Az iskolánék mindenek előtt törekedni fognak növendékeiket a szent vallásban nem csupán oktatni, hanem őket főleg oda vezérelni, hogy a vallás alapelveitől bensőleg áthatva, azokat a gyakorlati életbe átvinni, tetteik kiindulási- és végpontjául tekinteni megtanulják. Az iskolánék iparkodandnak a növendékek elméjét és szívét egyaránt képezni, nemesíteni, s a serdülő leányokat állásuk- és hivatásuknak megfelelő ismeretekre tanítani, beléjük a munkásság, rend és józan takarékosság iránti szeretetet csepegtetni.

A nevelő-intézetbe fogadandók 6 egész 17 évkorú leányok.

Az intézet helyiségei általában világosak, kellemesek, szellősek, jól beosztottak és a célnak teljesen megfelelően felszerelvek. Maga az épület egészséges helyen fekszik, és a szülőknek egészségi tekintetben teljes biztosítékot nyújt. A ház mellett térs kert van, melyben a növendékek naponkint többször megtehetik a testi kifejlődéshez annyira szükséges mozgást. Nagyobb sétákat egy iskoláné felügyelete alatt hetenkint kétszer tesznek.

A nének szorgosan vigyáznak a rájuk bízott gyermekek egészségére s betegség esetében leggyengédebb s megosztatlan gondot fordítanak azoknak ápolására.

Tanítás.

A tanítás a növendékeknek magyarul és németül adatik elő és pedig a ház emeletében e végre berendezett tantermekben, úgy hogy azok az ugyanazon épület földszinti tantermeiben oktató tanítónővel semmi érintkezésbe sem jönnek. A tanítás kiterjeszkedik minden a nyilvános és szabályszerűen szervezett nőtanodákban kötelezett tárgyakra, melyek: vallás, magyar és német nyelv, ésugyan: kézügyesség- és kifejezéssel olvasás, szemléleti, gondolkodási s beszédgyakorlatok, nyelvtani alaktan s mondattan, helyesírás s fogalmazási (írás) gyakorlatok; továbbá szépírási, számolás és ennek alkalmazása a gyakorlati életben; végül a földrajz, hazai és világtörténelem, természetrajz és természettan s a t. köréből is elő fog adatni annyi, a mennyi a leánykáknak az ismeretek eme terén való alapos kiművelésére szükséges és elégséges. A kellelem-igényelte ismeretek- és készségekre való oktatásban, melynek: a zongorázás, ének, rajzolás, francia s angol nyelv, a növendékek közül csak azok vesznek részt, kiknek szülői ezt egyenesen kívánandják.

Továbbá a leányok minden női munkákra gondosan tanítatnak és pedig különös tekintettel a hasznosakra s a nőknek elkerülhetetlenül szükségességekre, melynek: kötés, fehérneműek varrása, ezek jegyzése, öltönyök kiszabása és elkészítése, kijavítása s a t. és ily női munkákkal kezdetik meg az azokra való oktatás és csak ezután történik a finomabbakra az átmenet.

Végre a növendékek utmutatást kapnak még a sütés-főzésben is és általában a belső háztartás, valamint a külső háztartásban előforduló női foglalatosságokra is előkészítetnek s egyszersmind a növendékek dolga lesz, erejük és tehetségük szerint, önmaguknak a kisebb szolgálatokat megtenni: melynek: az ágyazás, öltözködés, levetkőzés s a t.

Nyomos és mellőzhetlen okoknál fogva nem engedhető, hogy a külső leányok a növendékek ezen külön tanításában részt vegyenek, vagy az intézetben magánoktatást nyerjenek.

Felügyelet.

A növendékekre való gondos és folytonos felügyelet az ő háló-termeikben sem hiányzik. A tanítónők a szünórák alatt is növendékeik körében tartózkodván, minden alkalmat felhasználni iparkodnak ápolójuk kiképzése- s növelésére, az illem- és jó erkölcsökhez szoktatására.

Külső összeköttetések.

Mindegyik növendék minden hónapban ir haza, s minden harmadik hónapban megküldi szülőinek a számadást azon költségekről, melyeket mellékes szükségekre, u. m. ruhára, könyvekre, iskola- s munkaanyagokra, s a t. az intézetben tett, mely küldeményhez mellékelik az intézet főnöknéje a növendék magaviselete, — annak egészségi állapota-, szorgalma-, előmenetele- s egyéb szükségességekről tudósítását.

A tanórák alatti háborgatások elkerülése végett a növendékek látogatásokat csak vasárnap és csütörtökön, d. e. 11 egész 12 d. u. 4¹/₂ egész 6 óráig fogadnak el és pedig csak szülőiktől vagy az ezek által megbízott személyektől; a leányok azonban meglátogatóiktól vendéglőbe vagy magán házaikba nem vitethetnek el; — távollakó szülők- és rokonoknak megengedtetik a látogatás egyéb napokon és órákban is; a növendékek azonban csak nyomos okok előkerültével bocsátatnak szülőik vagy rokonok látogatására.

Az intézetbe hozandó ruhaneműk és egyéb kellékek.

Minden növendék tartozik magával hozni: ágyneműt és különösen: derékaljt, egy vagy két vánkost, egy melegebb paplant téltre, és egy könnyen vattázottat nyárra, s fehér ágyszerítőt. Két teljes párnahéjt, három lepedőt, hat törülközőt, hat asztalkendőt, hat vászontörülőt az evőszerek tisztítására, két zacskót a szennyes ruha tartására s a szükséges fehérneműt nappali s éjjeli használatra. Felső öltönyt hozhat kiki tetszése szerint; mindegyiknek kell azonban egy fekete orleans-öltözékének lenni. Egyéb kellékek a kiegészítendő és összhangzásba hozandó intézeti öltözékhez, melyet a növendékek midőn kimennek, vagy különös alkalmakkor otthon is viselnek, a szín, anyag és szabás egyformasága végett az intézetben kaphatók és a belépéskor felszámítás mellett megszerezhetők. A behozandó aprólékok közt megemlítendő: fésűk, kefék, írórajz-, kötő- s varró-eszközök, evőszerek, ivópohár, mosdó-edény, kanna és üveg; ha azonban az utóbbi tárgyak áthozatala alkalmatlanságot okozna, azok helyben is megrendelhetők.

Az intézetbe csupán ima- és épületes olvasókönyvek hozhatók, továbbá: tan- és egyéb erkölcsi tekintetben hasznos könyvek, melyek a tanítónők birálata alá rendelvek.

Élelem- és tanpénzi föltételek.

Élelemzési és tanítási pénz fejében évenként 128 forint o. é. fizetendő. A fizetések évnegyedenként előlegesen történnek; minden megkezdett évnegyedre a fizetés joggal teljes mennyiségben követeltethetik, kivéve a megbetegülés esetében. Minden növendék az intézetbe való beléptekor a bútorok használatáért 3 fto és a házi orvos részére 2 fto o. é. fizetend.

A mosás- valamint a következő tárgyakban tanításért is különösen fizetendő:

Zongora-tanításért, mely az önmagukat nem gyakorolható kezdőknek minden nap, olyaknak pedig, kik több előmenetelt tettek, hetenkint 2 vagy 3 óráig adatik, mihez ez utóbbiak számára naponta 1 vagy 2 órai szabad gyakorlat járul, évnegyedre 8 ft. o. é. Francia nyelvért évnegyedre 5 ft. o. é. Angol nyelvért évnegyedre 6 ft. o. é. Rajzolásért évnegyedre 3 ft. o. é. A zongora használatáért évenként 5 ft. o. é.

Minden növendék keresztelő-levelét, himlő-oltásról bizonyítványt s ruhái- és egyéb kellékeinek kettős példányban jegyzékét magával hozni tartozik.

Az intézetbe s annak növendékeihez címzett levelek és csomagok bérmentesek legyenek.

Kelt Kalocsán, augusztushó 1-én 1860.

Ez alapszabályokat a következő sorok kíséretével vettük:

„Tisztelt Szerkesztőség! Mint az idecsatolt program tanúsítja, f. é. okt. 1-én városunkban egy leánynevelő fog megnyitni, mely minden eddig létezeteket olcsóság tekintetében fölülmúl; míg a nevelés magas igényeit tekintve, egyik elől sem hátrál, mi onnan magyarázható ki, hogy ezen intézetnek főmunkáját ml. Kun sz. József, érsek úr, nagyszerű alapítvánnyal biztosította. Hogy ezen nevelésben a hölgyek vallásos és háziisan erkölcsös, életrevaló s a műveltség magas fokára is jogosult növelést fognak nyerni, mutatja a program; hogy pedig a növendékek a honszeretet magasra emelje is vezéreltetni fognak, arról kezeskedik ama körülmény, miszerint a tanító iskolánék nagyrészt magyar hölgyek, kik ő méltóság költségén e célra már évek óta képeztetnek. A kalocsai nevelő tehát minden méltányos kívánatnak megfelel, hogy pedig csakugyan páratlanul olcsóbb másoknál, kitűnik abból, miszerint a fővárosi nevelőkben a rendkívüli tantárgyakon (zene, rajz, idegen nyelvek sat.) kívül rendszeren 400 ft., Miskolcon például 250 ft., fizetetik, míg Kalocsán csak 128 ft. fizetendő, s a rendkívüli — most érintetem tantárgyak is kevesebbe kerülnek, mint máshol. Ily előnyök mellett, biztosan hiszszük, hogy ezen intézet teljes mértékben igényt tarthat az egész magyar, de különösen Bácska közönségének pártolására, annál inkább, mert az tulajdonképp az aldujai vidékre van számítva s arra árasztandja üdvös hatását. — A br á h á m f y J á n o s.“

NAPLÓ.

† Folyó hó 15-én tartatott meg a lövészetgyűlési bál. A program, mely azt értésünkre adá, csáberejű „hü-hókkal“ volt föleresztve; melynek: „12 taracklövés, léggömbök, nagyszerű tűzjáték, a malakoff-torony léggerőpítése“ s a t. E vásári „tessék csak két garas!“-féle lármából azt mertük következtetni, hogy „nascitur ridiculus mus“, magyarul: sok zaj semmiért; azonban e következtetésünk vakmerő volt, mint azt az eredmény fényesen igazolá. A tűzjáték ugyanis, melynek rendezését Szolinay és Steininger urak szivesek voltak elvállalni, nagyszerűen sikerült; általában az egész bál közönség, de különösen a fiatal hölgyek, kik az efféle szemképráztató, tüneményes variációkban rendkívül gyönyörködnek, hangos felkiáltásokban, mint: éljen; no ez derék; már ez szép volt; ah mily pompás!“ nyilvánították tetszésüket és teljes meglepedésüket. Maga a táncmulatság, melyre a közönség oly nagy számmal jelent meg, minőre a lökért fenállása óta még alig emlékeznek, zajos és víg kedvvel folyt le. Éjféltutáni két óra körül, mint beszélük, — mert mi már akkor szép csendesen alvánk — valami intermezzo-féle történt; melyre később valaki azon megjegyzést tette: „Hja, ma te fütyülsz, én táncolok; holnap talán én fütyülök s te táncolsz!“ — Bákirálynők voltak: az elsőnek oly neve van, mint azon helynek, a hol Páris az aranyalma fölötti itéletét kimondta; a másodikat úgy hívják, mint azon elékelő nőt, a ki egy ily című munkát írt: „Mélanges historiques, anecdotes et critiques.“ (Paris, 1788.); a harmadikra nézve pedig tájékozásul ennyit mondhatunk: van Aubernak egy ily című operája: „A hó;“ a mely operában a szerető nő kedvesét vállaira vevén, úgy akar eltűnni atyja udvarából; e nőnek ugyanaz a

neve, a mi a harmadik bálkirálynőé. Végül pedig szükségesnek látjuk figyelmeztetni azon bizonyos fiatal embereket, a kik óraszámra elácsorognak a teremben, a nélkül hogy egy árva lépést tennének, miszerint Amerikában már alakult egy nőegylet, a melynek minden tagja esküvel kötelezi magát, hogy az oly férfihoz nem megy nőül, a ki nem táncol. Vigyázzanak, nehogy ők velők is ez történjék, mert akkor — jaj nekik!

† Az indítványok korát éljük. Lonkay egy Arpádvár építését indítványozta; Kemény a bácskai lovaregylet fölállítására nézve lépett föl egy tervvel; valaki azt pendítette meg, hogy a magyar akademia azon szorgalmas ifjú költőinknek, kik újabb időben a magyar irodalmat jeles dolgozataikkal gazdagítják, elismerés és jutalom fejében küldjön néhány példány — ortographiát, (legalább egypárnak közölök); mi pedig azon tanácsot adjuk, hogy Baja városa nem éppen megvetendő jövedelmet húzhatna abból, ha haszonbérbe adná azon — tavat, mely a „borrév utcában,” Bayer és Horvát urak háza közt kiterjed, vagy pedig fürdőházat állíttatna fel rajta.

† Miért nem égnek városunk utcáin nyáron a lámpák? Minek, mikor az ember a sötétséghez is hozzászokik?! Van példa rá.

† Conrad, egykor pesti porlgármester mint a W.-nek Gratzból írják, Wildov mellett, 3 órányira Gratztól, nagy jószágot vásárolt, a hol a terhes munka fáradalmait ki-pihenje.

ZOMBOR, aug. 15-én.

E város mindig csak a régi uton halad, sőt pangásnak indulva, különösen a magyar nemzetiség és nyelv iránt semmi rokonszenvvel nem viseltetik. Egyébiránt itt tán a légben is van valami, ellenszenvet gerjesztő nemzetiség és nyelv iránti gyűlölet. Mi azért a nemmagyar ajkú szegényebb kollégáink ügyében szólalunk föl, midőn figyelmeztetjük magyarjainkat, miszerint hovahamarább létesüljen egylet, mely a magyar nyelvnek igen olcsó, vagy ha lehet, ingyen nyilvános tanítása által könnyítse az azt magukévé tenni vágyók haladását. Miután a zombori kerületben a magyar elem többsége által a magyar nemzetiség teljes jogaiba lépett; ez sok külföldit kenyérvessztéssel fenyeget. A humanitás parancsolja, hogy ezt, a mennyire tőlünk telik, elhárítsuk s hogy a magyar nyelv felkelő napja oly keveseknek szeméből csalja ki a szomorúságnak könyeit, a mily keveseknek csak lehet. Nyujtsunk tehát alkalmat, hogy a ki akar, könnyen birtokába jusson a magyar nyelvnek. Tehát alakítsunk egyletet. Apropos, az egyletről levén szó, megemlíjük, miszerint a zombori dalárda megszűnt lenni, mert a magyar elem azt nem igen pártolá, pedigmiként lehetne jobban a magyar nemzetiségét terjeszteni, mint ép a nemzeti dalok által. Pirulnunk kell több közel városok előtt s bevallanunk azon siralmas tény, hogy mi egy dalárdát főtartani nem bírunk vagy — nem akarunk.

ROTTENBURGI BENZENLEITNER.

TÁRCA.

Felebarátod feleségét ne kívánjad!

(Beszélyke.)

SZEREMLEI BERTÁTÓL.

(Vége.)

Csak késő este jött meg. A ló csaknem leroskadt alatta; s ő maga is alig pihegett, annyira ki volt merülve erejéből.

A kapunál Zsán fogadta.

— Nagyságos úr már majd másfél órája, hogy két úr várakozik önre; az egyik

— Ti sem találtátok őt sehol?

— Fájdalom nem; pedig még a kútban is megnéztük; a vendéglőben meg már négy nap óta nem látták.

— Tehát vége mindennek! . . . Ó én szerencsétlen! . . . Zsán karodat; vezess szobámba!

Midőn szobájába ért, két egyén jött eléje. Az egyik kövér, vörös úr, szigorú arccal s homlokán komoly redőkkel; a másik Csicsóka Péter.

Hetykefi elhalaványodott.

A bátorság nem volt a legerősebb oldala.

— Hetykefi úrhoz van szerencsém? kérdé a vörös úr azzal a szigorú arccal.

— Igen, rebegé ez, én vagyok.

— En pedig Hurbanek Menyhért vagyok uram, férje azon nőnek kit ön megszöktetett! s ezt a szót: férje, különös hangsúlylyal ejté ki, miközben gyilkosmódra mereszté szemeit Hetykefire. — Hova tette őt?

— Mi közöm van nekem ön nevéhez? válaszolt némi impertenciával Hetykefi úr, hogy valamennyire elpalástolja félelmét s s elhárítsa a gyanút magáról.

— Azt uram nem önnek, hanem nekem áll jogomban kérdeni. Külömben itt hasztalan minden tagadás. Ez a gazember — s a vörös úr rámutatott Csicsókára — mindent bevallott.

Hetykefi úr egy pillantást vetett az ügymesterre, mely a phisignomiai szabályok szerint azt jelentette, hogy: kötnivaló!

Hurbanek folytatá:

— De ez még mind nem elég. Mig távul valék, nemcsak nóm szökött meg; hanem szekrényem is feltöretett és én tizenhat ezer forintig megraboltattam. A rablók pedig: nóm és — ön uram!

Hetykefi e szavakra a színváltozat egész skáláján keresztül ment. Aztán dühtől reszkető hangon felkiáltott:

— Uram, gondolja meg mit beszél!

— Vannak bizonyítványaim, szólt a vörös úr hidegen s egy levelet vett elé. Ismeri ön ezen irást? E levelet ön írta nóm nevében.

A levél Hurbanek Menyhértre volt címezve s a következőket tartalmazta:

„Uram!

Köztünk e pillanat óta megszakadt minden viszony; a mi utaink ketté váltak. Én nem vagyok többé ön neje. Nincs az a hatalom, mely önhez valaha visszavezetne; azért szükségtelen ön részéről minden fáradozás — mi többé nem látjuk egymást.

Emilia.“

— Midőn inasom másnap reggel, hogy nóm önnel távozott, a pincérrel a szobámba ment, folytatá Hurbanek úr, e levelet az asztalon, a szekrényt feltörve, s e másik öntre címzett levelet — melyet tán a munka közt ejtett ki zsebéből — a földön találták. Ezek uram világos bizonyítványok. Mind-ebből láthatja ön, hogy sorsa kezében van. Csak egy szavamba kerül, s ön neve, becsülete pelengérré lesz állítva, tönkre lesz téve; csak szolanom kell, s önt mint tolvajt fogja sújtani a törvény büntető keze.

Hetykefi meg volt semmisülve.

— De én kiméletes akarok lenni ön irányában, beszélt tovább Hurbanek úr; s hogy lássa, miként nem boszúsándok vezérelt ide: meglelgeszem, ha visszatéríti a tizenhat ezret; s ez esetben lemondok minden követelésemről; sőt ha kívánja, még nőmről is. Feleljen uram, elfogadja-e ajánlatomat?

Hetykefit meglepték e szavak.

Ő egészen más fordulatát várta a dolognak. Már kardról, puskáról, pisztolyokról s párbajról álmódzott.

Röviden tehát átgondolta helyzetét.

A pénzsikkasztásról nem tudott semmit, az igaz; de a levelet ő írta s a nő szökésének közvetlenül ő volt oka s ezt nem tagadhata. Aztán, ha az első pontot tekintve, végre kiderült volna árthatlansága minő hírek, mily pletykák s mily skandalum származik az egészből! Nevére lelörölhetetlen bélyeg fogott volna száradni. Aztán a

követelés nem is éppen oly sok; félév alatt könnyen kiheveri; azonfelül több elment már nagyobb haszontalanságokra is! S végre lehet, hogy Emiliát valahol még feltalálja a kin aztán, ez eset következtében, föltét nélküli korlátlanossággal uralkodhatik.

— Nos uram, igen vagy nem? ismétlé Hurbanek úr.

— De uram, honnan teremtem én elé a tizenhat ezer forintot; hisz nekem most nincs annyi pénzem.

— Az csekélység. Van önnek hitele. — Ime itt van egy váltó; erre aláír ön tizenyole ezeret, s akármelyik kereskedő beváltja tizenhat ezerért.

Hetykefi gondolkozott.

Hurbanek úr a váltót zsebébe tette.

— Tehát nem? jegyzé meg szárazan . . . Jó! Ön lássa, mi fog következni! s kalapját véve távozni készült.

Ez döntött,

Hetykefi leült és kiállította a váltót. Csicsóka úr jónak látta ez idő alatt szép csendesen eloldalni.

Midőn kész volt vele, átadta Hurbanek úrnak; ki azt figyelmesen átolvasván s fejével reá egyet bölintván, összehajtá és tárcájába rejté; aztán a szóban forgó két levelet visszaadván Hetykefinek, s bocsánatot kérve az alkalmatlankodásért, távozott.

Hetykefi midőn magára maradt, egy fauteuil-be veté magát s még egyszer átgondolta az egész eszményt.

Egyszerre, mint a kinek valami véletlen gondolat ötlék elméjébe, hirtelen fölgyrik, átsiet a szomszéd szobába s a secretaire-hez rohan; annak egy fiókját, melyben pénze és egy, még nagyanyjáról maradt drágabecsü gyűrűje volt, kirántja és beletekint.

Üres volt.

— Hah, gyalázatos nő! kiáltott fel fogcsikorítva s öklét fenyegetőleg emelte föl. — Hah, a — —! s oly szót mondott melyel a kofák szokták egymást címezni, — meglopott!

IV.

Két hónap múlva Pesten találkozunk Hetykefivel.

A Dorottya utca végén egy vargainasnak tart leckét a gorombaságról, ki egy sugar derekú tötlegény bocskora fölött bá-mészakodván, a tyúkszemét tiporta össze; midőn az előtte álló pipereboltból egy nőt lát kijönni.

— Hah! kiáltott fel önkénytelenül Hetykefi. Ez ő! . . . Emilia.

Csakugyan ő volt.

E felkiáltás figyelmessé tette a nőt; ki visszafordul és megpillantja Hetykefit; a mint azonban látta, hogy ez észrevevé őt, hirtelen egy ott álló bérkocsiba lépett s az parancsára a legnagyobb sebességgel elvágatott.

— Tehát csakugyan nem vak; szóla Hetykefi, tehát csakugyan . . . ! és megmondta hogy mi; s legott kivette szemüvegét, megjegyzendő magának a bérkocsi számát.

73 volt.

Rögtön a színházterre ment, a hol tudta, hogy bérkocsik állanak; s közölök a legelsőt odaparancsolván, beugrott, s azon irányban hajtatott, a merre Emiliát látta távozni.

Csaknem az egész várost bekocsizta; mig végre a „kecskeméti uton“ találkozott a numero 73-mal.

Már egy pápaszemes, sovány úr ült benne.

Hetykefi gyorsan leugrott s a 73 kocsisának egy öt forintost nyomván a markába, mohó vágygyal kérdé:

— Hova vitté barátom azon nőt, ki a Dorottya utcában ült fel ön kocsjába?

— A ki oly sebesen hajtatott, mintha félne, hogy elkésik a vaspályáról?

— Igen.

— Az, uram a lipótvárosi templom előtt szállott le.

— S hova ment onnan?

— Avval már nem szolgálhatok; mert én mindjárt visszafordultam.

Hetykefi kifizette saját bérkocsisát s aztán nyakába vette az utcákat, remélvén hogy ekként könnyebben ráakad valahol Emiliára.

Reménye azonban siker nélkül maradt.

Végre a sok járáskelésben elfáradva, esti nyolc óra felé visszatért szállására — az angolkirálynőbe.

A mint a lépcsőkön fölfelé megy, valami lárma üti meg fülét, a mely lárma közé itt-ott néha egyes kacaj is vegyül.

Ekközben az első emeletre ér; a hol is két rendőr s egy csapat pincér és szobaleány közt három egyént pillant meg.

Majdnem sóbálványnya változott, midőn a három egyénben Emiliára, Hurbanek-re és Csicsóka úrra ismert.

Össze voltak kötözve.

— Előre! kiáltá az egyik rendőr s a csapat megindult.

Hetykefi jónak látta egy szögletbe húzni magát, míg eltávoztak. Úgy hitte, hogy a találkozás meg az ismeretség nem lesz huzelgő rá nézve.

Később elfogott egy pincért s tudakozódott az esemény felől.

— Hát uram, mondá a kérdező, ez a három jó madár társulatot alakított; s egy, előre kicsinált terv után, a mely szerint a vörös képű majd az apát, majd a gyámnokot, majd a férjet személyesíté, a nő belezeretett magába rendszerint valamely gazdag ifjat; a kit aztán jól megkopasztottak. A rendőrség már rég jár utánok; de még eddig kézre nem keríthették. Ma azonban egy nagyobb szerű csaláson rajtakapván, hurokra kerültek a jó madarak. Hej uram, sok gimplit léprekeríthettek már ezek.

Hetykefi a gimpli szóra nagyot nyelt s szobájába távozván, lefekütt és elalult s még álmában is a kellert látta maga előtt, a mint az fejesóválva mondja: Hej uram, sok gimplit léprekeríthettek már ezek.

Úti tárcából.

1855-ben.

(Folytatás).

LINZ, október végén.

Másnap a vidéket szemléltem meg.

Gyönyörű a jägermayeri kilátás! Innen elláthatni a bécsi Schneeberg, Gmundeni, Sonntagsberg, Trauenstein, Bosrnek, a kis és nagy Prell s egyéb hegyekre, melyek 5000 és 8000 láb magasság közt tévedeznek.

Szép e magas, felfuló hegyeket látni, de még sem adtam igazat egy salzburgi tanárnak, ki honunk határain kisebbeket látván, azok szépségét nem tudta eléggé méltányolni. Ő nem látta Kárpátainkat, a balatoni szép alakú hegyeinket, Erdélyt, a mi Schweizunkat, azért találta kevésbé szépnek honunk tájait; neki csak a salzburgi magas hegyek kellettek, melyek Kárpátainkat is felülmulják.

Itt helyén lesz megemlítenünk egy bécsi hölgy okoskodását is hazánkra vonatkozólag!

Haragudott Pestre, mert állításaként R. német színészt rosztól fogadák a magyarok.

— De hát hol lépett fel önnek művésze, kérdém a kisasszonytól — a magyar vagy német színházban, hogy épen a magyarok fölött tör pálcát, kik talán nem is ismerik önnek művészt?

— Épen a magyar színházban, válaszolá — hol ekként barbárságot követének el a német művészen.

— Én kétlem azt, viszonzám — mert az hihetlen, hogy egy német színész magyar színházban debütirozott volna németül; de hogy ha ez valamikor megtörténhetett — akkor alkalmasint, vagy a színész nem érdemlé meg a jobb fogadást, vagy a mi leg-

hihetőbb, a német színházban játszván magoktól a németektől lön így fogadva.

— Hagyja ön, vága szavamba — a magyarok gyűlölik a németeket, ez mindent megmagyaráz!

— Ha nem tudnám, hogy a bécsiek és a németek másképp éreznek irányunkban, mint ön tanúsítja, mondám én — majdnem az ellenkezőt mertem volna állítani; de így csak annyit állítok, hogy mi elismerjük a 40 millió művelt német nép szellemi fenségét, s ezzel ki van mondva az irányukbani önkéntelen szellemi vonzódás elismerése is; de hát azért ne szeressük a magunkét, ha jobb is azon ételnél, melyet a külföld talál? vagy mert nem érezzük magunkat jól helyzetünkben, azért mindjárt az egész német nép- és nemzetet okoljuk? Oh nem, ennyire nem vagyunk barbarok! . . .

A végső szót célzából nyomtam meg, hogy érezze a hölgy kifejezésének gyöngédeltségét, de rajta az nem fogott, mert mint később megtudtam a pesteni rosztól fogadtatás története — épen az ő története volt a német színházban.

(Folytatása következik).

ANTUNOVITS JÓZSEF.

Nápoly.

Ezen királyság, mely majd fővárosáról: Nápolynak, majd Sziciliáról: Mindkét Sziciliának nevezetik, legnagyobb olasz állam 2000 □ mf. s 9000000 lakossal; a tulajdonképi alsó-olaszországot közép-olaszország egy részével és Sziciliával magában foglalja (Szicilia e lapok 1, 2 s 3-ik számában önállólag van leírva). A nápolyiak jelleme kiválólag görög, könnyelműség, gondatlanság, s hajlamuk az álkoskodásra és áltámokokra, népünnepeik és táncaik mind magukon viselik a görög vonást. Nevelés és műveltségi hiányukat a velők született szellem- és elmeél által pótolják, és a mi egyéb országokban hosszú tapasztalat és tanulmányozás eredménye szokott lenni, az nálók a gyors erőfeszítésé. A nápolyiak élénkek, szellemdúsak, jóindulatúak, de rendszerök által elszegényedve és elkeseredve, kicsapongásokba merülnek, becsés boszúvágyók, vakbuzgók, terveik kivételben fáradhatlanul kitarótk. Az égalj vonzó és szelíd, a lég a virágzó növények illatával csaknem mindig telt, síkokon a hó ritkaság és csak az Abruzzokban ismerik a zord telet. A nyár igen forró, és ha a lelkettestet egyaránt ellankasztó Szirocco fú, alig kiállható. Ezen szép, de még mindig kevés gondossággal mivelt országnak főterményei: búza, rizs és mindenfajú nemes déli gyümölcsök, kender és len, különösen Kalabriában; pamut, olaj és borok. Az állatország szolgáltató: nemes lovakat az apuliai mezőségeken, juhokat finom gyapjával, a kecske közönséges házi állat, szamar és öszvér mindenütt találhatik, bival különösen Kalabriában, sertvések pedig az Abruzzokban tenyésznek. Azonkívül méhek, mindenféle baromfi, hal nagy mennyiségben, de medvék, farkasok, skorpiók és pusztító sáskák is vannak ez országban. A bányászat igen alanti fokon áll. Az ipar csekély eredményt mutat föl, többnyire csak selyem- és pamutkerméket. Az ásványországból fölemlíthetni a tengeri- és kősót, salitromot, ként, márványt, alabastromot és lávát. Az Apenninek keresztül húzódnak az országon, a föld majdnem mindenütt vulkáni természetet tanúsít. A tűzokádó Aetnán kívül mindenütt találhatunk kiégett vulkánok, gőzölő hegyek, forró kén-tájak, kén-gőzzel telt fojtó barlangok, és meleg források oly mennyiségben, minőben Európának semmi más országában nem fordulnak elő; minélfogva számtalan földrengésnek is van kitéve az ország. Az Apenninek legmagasabb pontjai Gran-Sasso 9000 és Amaro 8000 láb magasságúak.

(Vége következik).

JOANOVICS GYÖRGY.

Felelős szerkesztő: Kolmar József.

HIRDETÉSEK.

8. sz. 4 - 3.

Szénszállítás.

A Kis-Szállási iparüzlet által sükségelt félévi

köszénszállítás,
körülbelül 16000 mázsa,

ajánlati uton szállítási vállalkozóknak atadatik. Szállítami akarók **ajánlatokat** (Offert), melyekben egy bécsi mázsa Bajára, vagy Kis-Szállásra szállított jóféle **pécsi köszén** ára pontosan és betikkel följegyezve legyen, nemkülönben 200 ft. bánatpénz is, a **Kis-Szállási** (utolsó posta **Mélykut**) **műiparüzlethez** legföljebb f. é. augusztus 20-kaig beküldjék.

A részletes szállítási föltételek ugyanott megtekinthetők.

Kohlen-Lieferung.

Für den Bedarf der **Kis-Szállási** **Gewerbe** wird die halbjährige Lieferung von

circa 16000 Centner Steinkohlen

im Offertwege vergeben. — Lieferungs-lustige wollen Ihre Offerte, worin der Preis für einen Centner Wiener Gewicht guter Fünfkirchner Steinkohle loco Baja oder nach Kis-Szállás gestellt, genau mit Buchstaben angegeben ist, mit einem Neugelde von fl. 200 versehen, an die „Technischen Gewerbe“ zu Kis-Szállás — Post Mélykut längstens bis 20. August l. J. einreichen.

Die näheren Lieferungs-Bedingnisse können ebenfalls daselbst eingesehen werden.

Az első magyar általános biztosító társaság Pesten

közelebb megkezdte

a biztosítást az ember életére is.

Ennélfogva elvállalja:

I. A biztosított halála után fizetendő tőkék és nyugdíjak biztosítását (I. program).

II. A biztosított életében fizetendő kifizetési tőkék, elhalasztott évráradékok (nyugdíjak) és közvetlen évráradékok biztosítását (II. program).

A biztosítások iránti bevallásokat elfogad a bajai takarékpénztár, mint az első magyar általános biztosító társaság ügynöksége, s a felek minden kérdésére teljes készséggel és ingyen nyújt felvilágosítást. Bevallási minták az ügynökség irodájában ingyen kaphatók.

Bajának értelmes lakossága, mely ismeri az életbiztosítás üdvösségét, s meggyőződhetik a hazai társaság díjainak előnyössége s feltételeinek loyalitása felől, hisszük, hogy e téren is bizodalommal, részvétellel forduland a hazai intézethez. —

A biztosítottak halála esetében fizetendő „100 forint” tőke biztosításának díja:

(a nyereséjébeni részesüléssel).

A biztosított koréve beléptekor.	Evi díja a 85. koréig.
25 év — — —	1 ft. 94 kr.
30 „ — — —	2 „ 22 „
35 „ — — —	2 „ 54 „
40 „ — — —	2 „ 99 „
45 „ — — —	3 „ 59 „
50 „ — — —	4 „ 31 „
60 „ — — —	7 „ — „

A biztosított öszveg a családnak kifizettetik, történjék a biztosított halála, bármikor. Így ha a biztosított az első befizetés után halna meg, a biztosított tőke hiánytalanul és kész ézenben fizettetik ki s a biztosított fél, ha a kötvény 3 évig már érvényben állott, a társaság nyereséjében is részesül; mely nyereséjé rész vagy az eredetileg biztosított tőke növesztésére fordíthatatik. —

Baja 1960. évi augusztus 18-án.

A bajai takarékpénztár igazgatósága.